

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 32C/52/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117214300
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Šulek
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2018:2117214300.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, sudcom JUDr. Jozefom Šulekom, v právnej veci žalobkyne 1./: P. E. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXXX/X, XXX XX R., žalobcu X./: Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, XXX XX R., žalobkyne X./: P. R. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, XXX XX R., obe zastúpené: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, proti žalovaným: 1. Z. D., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. U. XXX/XX, zastúpený: JUDr. Miloš Chrenko, advokát so sídlom Hlavná 25, Trnava, 2. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi 1./ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000,- eur, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi 2./ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 17.500,- eur, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi 3./ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- eur, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietá.

V. Žalobcovia 1./ až 3./ majú nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1./ a 2./ v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu dňa 02.06.2017 sa žalobcovia 1./ až 3./ domáhali rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovaným v 1., 2. zaplatiť žalobkyňi 1./ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 100.000,- eur a žalobcovi 2./ náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 100.000,-eur a žalobkyňi 3./ v sume 75.000,- eur s tým, že plnením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhej žalovanej.

2. Žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že dňa 6.6.2014 v čase asi o 15.55 hod na diaľnici DI na 72,938 km v smere od Piešťan na Trnavu, Z. D., ako vodič autobusu zn. Z. XX, EČ: TT-XXXDI, v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla v uvedenom úseku zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu na pravú stranu a jeho pádu na nižšie položené

pole, čím svojim konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zákona NR SR č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom na následky spôsobených zranení v dôsledku znemožnenia dýchacích pohybov po pritlačení tela a ďalších zranení utrpených pri dopravnej nehode na mieste nehody podľahli poškodené S. M., H. D., T. H. a S. Z. a ďalšie osoby utrpeli zranenia. Vyššie uvedený skutok vodiča Z. D. bol kvalifikovaný ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona a za tento skutok mu bolo vznesené obvinenie Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave, odbor kriminálnej polície, pod ČVS: ORP-866/-VYS-TT-2014Hu dňa 07.06.2014 a bola na neho prokurátorom Okresnej prokuratúry Trnava pod 2PV 511/14/2207-56 z 02.04.2015 podaná na Okresný súd Trnava obžaloba, ktorá trestná vec obv. Z. D. je vedená pred Okresným súdom Trnava, pod sp. zn. 30T/45/2015, kde bol vydaný neprávoplatný rozsudok 30T/45/2015-2037 zo dňa 07.12.2016. K predmetnému motorovému vozidlu, MAN XX, EČ TT/XXXXI mal žalobca v 1./ v čase dopravnej nehody uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovanou v 2./, pod č. poisťovnej zmluvy XXXXXXXXXXXX/X, pričom žalovaná v 2./ titulom povinného zmluvného poistenia uhradila náhradu škody spočívajúcu v nákladoch spojených s pohrebom. V súvislosti s predmetnou nehodou vznikla žalobkyni v 1. rade škoda v podobe nákladov spojených s pohrebom podľa § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá jej bola žalovanou v 2. rade preplatená. Popísaná dopravná nehoda a jej následky však veľmi výrazne zasiahli do života celej rodiny, do ich súkromia a náhrada nákladov spojených s pohrebom nepredstavuje žiadnu satisfakciu za tento neoprávnený zásah.

Žalobcovia uviedli, že deň nehody predstavuje najhorší, najsmutnejší a najbolestivejší deň v ich životoch, ktorý dodnes nedokázali prijať. Rodičia S. sa po smrti dcéry ocitli na dne a všetkým sa zrútil svet. Žalobcovia žili s nebohú v spoločnej domácnosti, pričom dcéra im zomrela vo veku 18 rokov. Bola ich druhým dieťaťom. Od smrti dcéry neoslavujú vianoce, nemajú vianočný sviatok a vzájomne sa neobdarujú. S. bola zdravé a usilovné dieťa, vynikala v rôznych smeroch, ako kreslenie, rada spievala, a recitovala, hlásila v školskom rozhlase. Rada fotila seba a ostatných ľudí. Bola zodpovedná, rozumná a chápaná, milovala život, voľné chvíle trávila s rodinou, chodili na dovolenky. Po skončení štúdia na strednej škole, chcela pokračovať v štúdiu na vysokej škole.

Žalobkyňa v 1., matka mala s dcérou veľmi pekný a kamarátsky vzťah. Viedli dlhé rozhovory, pričom smrť dcéry ju poznačila natoľko, že má dodnes psychické problémy a s jej smrťou sa nedokáže vyrovať. Žalobkyňa 1 zmenila zamestnanie, keďže po smrti dcéry nedokázala vykonávať doterajšie zamestnanie. Žalobca 2./ mal s dcérou veľmi úprimný a priateľský vzťah, najradšej trávil všetok čas s dcérami. Smrťou dcéry utrpel neopísateľnú psychickú ujmu. So smrťou dcéry sa doteraz nevie vyrovať.

Žalobkyňa 3./ mala so sestrou pekný súrodenecký vzťah, boli si vzájomnou oporou a v budúcnosti by boli najbližšie príbuzné, ktoré by sa bezpodmienečne chápali, dôverovali si a boli si najväčšou oporou. Žalobcovia sa o nehode dozvedeli hneď, ale o smrti dcéry a sestry sa dozvedeli až v neskorých nočných hodinách. Žalobcovia prežívali neopísateľnú bolesť, bezmocnosť a prázdnotu. Čakanie na správu, či dcéra žije im spôsobovalo neopísateľné utrpenie. Celá rodina, žije po smrti S. inak, ich život sa zmenil, matka a otec nie sú schopní prejavovať radosť z bežných vecí, neustále je v ich rodine prítomný smútok, čo vplýva aj na žalobkyňu 3./ Výšku žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovia stanovili s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy ako aj s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo. Z pohľadu na závažnosť vzniknutej ujmy ide o ten najťažší následok. Ľudský život je najvyššia hodnota uznaná spoločnosťou, z pohľadu práva ide o objekt, či záujem najviac a najprísnejšie chránený. Z hľadiska odstrániteľnosti takéhoto následku ide o neodstrániteľný zásah do osobnostných práv, pričom akákoľvek satisfakcia nie je spôsobilá tento škodlivý následok primerane nahradiť, môže iba zmierniť dopady vzniknutej ujmy v osobnostnej sfére žalobcov. Okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo sú:

1. Jednak na strane pozostalých žalobcov a predstavujú ich:

a) intenzita vzťahu žalobcov s usmrtenou S. - matka t.j. najbližší príbuzný v priamom rade ktorá sama vychovávala dve dcéry, z toho jednu ťažko zdravotne postihnutú, svoj život, prácu, záľuby prispôsobila starostlivosti o svoje dieťa, jeho výchove a budovaniu šťastnej a harmonickej rodiny o ktorú prišla; sestra - ktorá prežila takmer celý život spolu so sestrou, boli si vekovo blízke, sestra aj po smrti rodičov spolu so svojou rodinou, ktorú mohla mať by tvorili širšiu rodinu, zdravotné postihnutie pozostalej sestry, ktorá bola po prípadnej smrti matky odkázaná na starostlivosť a pomoc usmrtenej S..

b) vek zomrelého - usmrtenie zdravého dieťaťa v pomerne mladom veku, keď malo celý život pred sebou, realizácia v súkromnom živote, v pracovnom živote, prežitie lásky, nájdenie partnera, splodenie detí, pracovná realizácia a pod.

c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe - žalobcovia neboli hmotne závislí na dcére a sestre, avšak počas doterajšieho života rodičia hmotne po celý čas dcéru zabezpečovali,

čo vyžadovalo spolu so starostlivosťou o domácnosť, svoj zárobok z práce používali na hmotné zabezpečenie dcéry, čo im mohla v starobe usmrtená S. pomocou a starostlivosťou oplatiť

d) kvalita vzájomného vzťahu - vyššie popísané harmonické úzke rodinné spolužitie, vysoká vzájomná citová závislosť

e) psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka - neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých, prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku usmrtenej odlišujeme, nakoľko je prežívaná strata novorodenca rodičmi, strata dieťaťa rodičom, strata rodiča dieťaťom či strata osoby v dôchodkovom veku vnúčatami. Dôležitú rolu hrá aj pocit zodpovednosti rodiča za svoje dieťa.

f) Iná forma satisfakcie - iná forma satisfakcie síce nemôže byť postačujúca avšak jej poskytnutie, resp. neoposkytnutie má vplyv na úvahy o výške plnenia, v tomto smere najmä postoj vinníka, ktorý sa neospravedlnil, vinu popiera, pričom dochádza k verejnej mediálnej prezentácii odmietania viny, čo prehĺbuje útrapy pozostalých.

2. Jednak na strane zodpovednej osoby (pôvodcu zásahu) a predstavujú ich:

a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.) - vinník nehody sa neospravedlnil, výslovne odmieta svoju vinu, jeho postoj je verejne prezentovaný médiami s celoslovenským pôsobením, čo negatívne vplyva na pozostalých, ktorí sú s udalosťou neustále konfrontovaní otázkami okolia, ktoré túto udalosť sleduje v médiách, kde je prezentovaná, pričom ide o dlhé traumatizujúce obdobie trvajúce niekoľko rokov. Je zrejmé, že postoj a chovanie vinníka a ostatných zodpovedných osôb môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými, pričom ústretové chovanie, ospravedlnenie, priznanie viny, finančná podpora, či pomoc môže zmierniť dopady neoprávneného zásahu, naopak, verejne prezentovaná ľahostajnosť, mediálna prezentácia ju môže naopak ešte prehĺbiť.

b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby,

c) majetkové pomery pôvodcu - objektívna zodpovednosť prevádzkovateľa, ktorému vinník zodpovedá podľa ustanovení Zákonníka práce, pričom prevádzkovateľ motorového vozidla musí byť povinne zmluvne poistený zo zákona s minimálnym poisťným krytím podľa § 7 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. z jednej škodovej udalosti, a to musí byť najmenej 5 000 000 EUR za škodu podľa § 4 ods. 2 písm. a) a náklady podľa § 4 ods. 3 bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených. Majetkové pomery vinníka osoby nebudú rozhodnutím dotknuté, pričom reálne uspokojenie nároku v žalovanej výške je možné, objektívne zodpovednému prevádzkovateľovi zákon ukladá mať uzatvorené povinné zmluvné poistenie, toto poskytuje nadnárodná poisťovacia spoločnosť, pričom táto zo zákona povinne kalkuluje s minimálnym limitom poisťného plnenia pri jednej poisťnej udalosti až do výšky 5.000.000,- eur.

d) miera zavinenia a eventúalna miera spoluzavinenia usmrtenej osoby - absentuje spoluzavinenie usmrtenej Paľky.

Rovnako objektívne zodpovedajú žalovaní v 1. a 2. aj za zásah do osobnostných práv žalobkyne, nakoľko „ak pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, treba pripustiť analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 OZ, neexistuje argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. OZ pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Obdobne ako v prípade úvahy, že za škodu spôsobenú prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, treba vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou analogicky musí zodpovedať tiež prevádzkovateľ.“ (rozsudok NS ČR, sp.zn. 30 Cdo 999/2007)

Podľa rozsudku súdneho dvora C-22/12, Haasová c/a Petřík a Holingová, „povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy...“

Žalovaný v 1. rade je vo veci pasívne vecne legitimovaný ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku objektívne zodpovedný za škodu a za analogického použitia §427 a nasl. Občianskeho zákonníka aj za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyní.

Žalovaná v 2. rade je vo veci pasívne vecne legitimovaná ako poisťovateľ za použitia eurokonformného výkladu pojmu škoda podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. v spojení s § 13 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z..

Stanovenie miery zavinenia vzniku škodlivého následku vodičom vozidla a učiteľkami vykonávajúcimi dozor pri výchove a vzdelávacom procese môže mať vplyv na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej voči jednotlivým zodpovedným subjektom.

3. Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 28.07.2017 prostredníctvom splnomocneného zástupcu uviedol, že situácie, keď v rámci dopravnej nehody došlo k úmrtiu dcéry žalobcov 1. a 2. a sestry žalobkyne 3., je mu nesmieme ľúto. Ešte v júni r. 2014 (krátko po dopravnej

nehode) vyjadril žalobcom sústrasť a spoločne s majiteľkou cestovnej agentúry a vodičom autobusu zaslali žalobcom kondolenčný list, kde vyjadrili ľútosť nad touto tragickou udalosťou a vyslovili sústrasť pozostalým. Taktiež zaslal na pohreb neb. S. smútočný veniec zo živých kvetov. Dodnes úmrtie detí v jeho autobuse ťažko psychicky znáša. Tvrdenie žalobcov, že žalovaný sa neospravedlnil a prezentoval ľahostajnosť, sú teda jednoznačne nepravdivé a zavádzajúce. Čo sa týka samotného nároku žalobcov, domnieva sa, že žaloba voči jeho osobe je neopodstatnená a nie je v tejto veci pasívne vecne legitimovaná. Má za to, že predpoklady vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu v jeho prípade nie sú naplnené. Podľa teórie občianskeho práva hmotného, predpoklady vzniku zodpovednosti sú: 1. zásah, ktorý vyvolal alebo je spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, 2. vznik nemajetkovej ujmy, 3. príčinná súvislosť medzi zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy, 4. zavinenie. Nespochybuje, že spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia jeho najbližších príbuzných (členov rodiny) tvrdí však, že žiadnym svojím konaním či opomenutím neoprávnený zásah do osobnosti žalobcov nezavinil. Samotní žalobcovia uvádzajú ako vinníka nehody vodiča autobusu p. Z. D.. Ak sa teda skúma otázka zavinenia, je namieste uvažovať o tomto predpoklade zodpovednosti práve v prípade vodiča, ktorý šoféroval autobus a ktorého konaním, resp. opomenutím mohlo dôjsť k dopravnej nehode. Poukazuje na skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 30T/45/2015 zo dňa 7.12.2016 bol P. D. uznaný za vinného z prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, keď svojím konaním z neobstaranosti spôsobil všeobecné nebezpečenstvo, porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona a zároveň spôsobil smrť viacerým osobám. Domnieva sa preto, že pasívne legitimovaný a teda žalovaný by mal byť práve vodič autobusu p. Z. D. a iba pri jeho osobe sa môže skúmať otázka zavinenia a následne naplnenia predpokladov vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu. Žalovaný má za to, že vzťah zodpovednosti za nemajetkovú ujmu pri ňom nevznikol. Žalobcovia ďalej v žalobe poukazujú na ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov a domáhajú sa analogického použitia tohto ustanovenia aj na prípad nemajetkovej ujmy. Domnieva sa, že i v prípade, ak by bolo možné aplikovať princíp analógie a na právny vzťah vzniknutý neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobcov použiť analogicky ustanovenia o zodpovednosti za škodu, nebol by nárok žalobcov opodstatnený. Podľa § 427 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky, podľa § 428 OZ svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Zodpovednosť za škodu podľa § 427 OZ spočíva v tom, že ide o zodpovednosť za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, pričom medzi osobitnou povahou prevádzky a spôsobenou škodou musí byť príčinná súvislosť. Medzi okolnosti majúce pôvod v prevádzke patria aj nedostatky či vady materiálu, a to i tie nespoznateľné. Podľa ustálenej judikatúry (v. R 20/1975) nejde o zodpovednosť za škodu podľa § 427 OZ, keď bola porušením právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku spôsobená škoda nevyvolaná povahou tejto prevádzky. Má za to, že pri predmetnej dopravnej nehode sa nejednalo o príčinu vyplývajúcu z osobitnej povahy prevádzky a vzťahujúcu sa na dopravný prostriedok. Vyšetrením Inšpektorátu práce Trnava totiž bolo preukázané, že jeho autobus bol v bezchybnom technickom stave a nehoda nebola zapríčinená technickou poruchou autobusu, materiálovými vadami či zlyhaním súčiastok, teda žiadnou okolnosťou, ktorá by mala pôvod v dopravnom prostriedku a teda v osobitnej povahe prevádzky. Neporušil žiadnu povinnosť vo vzťahu k dopravnému prostriedku a jeho prevádzke, autobus udržiaval vo výbornom technickom stave a ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť dopravnej nehode a vzniku ujmy. Jedinou príčinou dopravnej nehody tak zrejme bolo zlyhanie vodiča a teda porušenie právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou (uvedené ale bude možné konštatovať až v prípade skončenia trestného stíhania právoplatnosťou odsudzujúceho rozsudku, čo sa doposiaľ nestalo). Aj súd v rámci trestného konania sp. zn. 30T/45/2015 dospel k jednoznačným záverom, že dopravná nehoda nebola spôsobená technickým stavom autobusu (ale podľa súdu bola spôsobená výlučne samotným vodičom). Bolo preukázané, že vozidlo absolvovalo riadnu technickú kontrolu. V rámci tohto trestného konania bolo vykonané aj znalecké dokazovanie na technický stav autobusu v ktorom sa uvádza, že „na základe vykonanej kontroly riadenia, brzdového systému a zavesenia kolies, na základe vykonanej jazdnej skúšky a na základe výsledkov merania brzdového systému na valcovej brzdovej skúšobni sa konštatuje, že neboli nájdené žiadne závady technického charakteru, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so vznikom a priebehom predmetnej dopravnej nehody“. Teda žalovaný 1. ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku si splnil všetky zákonné povinnosti vo vzťahu k tomuto vozidlu, autobus udržiaval v stopercentnom technickom stave a samotný autobus, jeho vlastnosti ani technický stav nijako neboli príčinou vzniku dopravnej nehody; touto bolo podľa súdu výlučne zlyhanie vodiča, ktorý sa plne

nevenoval vedeniu autobusu. On ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť škode vzniknutej výlučne v dôsledku konania tretej osoby (p. Halašku). S poukazom na uvedené skutočnosti, že škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke a súčasne s ohľadom na fakt, že nemohol škode zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, sú splnené predpoklady pre liberáciu jeho osoby ako prevádzkovateľa autobusu. Ak teda nie je daná jeho zodpovednosť za škodu, nemôžu sa tieto ustanovenia ani analogicky aplikovať na zodpovednosť za nemajetkovú ujmu.

Žalovaný 1./ tiež uviedol, že i v prípade, ak by súd mal za to, že je zodpovedný za zásah do osobnosti žalobcov (čo popiera), mal by nárok žalobcov uspokojiť žalovaný v 2. rade. Ako správne uvádzajú žalobcovia, po rozsudku Súdneho dvora EU vo veci Haasová C- 22/12 by nemali byť pochybnosti o tom, že poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov kryje (za splnenia ostatných podmienok v § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z.) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS“) III. ÚS 666/2016 zo dňa 10.11.2016, kde ÚS konštatoval udržateľnosť extenzívneho výkladu pojmu „škoda na zdraví“, ktorý kryje aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovaný 1. v súvislosti s výškou uplatnených nárokov žalobcov zastáva názor, že tieto sú úplne neadekvátne, nadsadené a nezodpovedajúce ustálenej súdnej praxi, kde tieto sa pohybujú do sumy 30.000,- eur.

S poukazom na uvedené považuje žalobu voči nemu za nedôvodnú a navrhuje, aby túto súd zamietol a priznal mu náhradu trov tohto konania.

4. Žalovaný 2. sa k žalobe vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 02.08.2017 a uviedol, že dopravnú nehodu, ku ktorej došlo dňa 06.06.2014 spôsobenú motorovým vozidlom zn. Z. XX ev.č. R , ktoré viedol vodič Z. D. evidujú ako poistnú udalosť č.XXXXXXXXXX, keďže vozidlo, ktorým bola škoda spôsobená malo v čase dopravnej nehody dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Allianz -Slovenská poisťovňa, a.s. odškodnila uplatnené nároky pozostalých po S. Z., ktorá následkom zranení pri nehode zomrela, titulom nárokov na náhradu škody a to za náklady spojené s pohrebom v sume 1.074,63 eur Žalovaný 2. vyplatil z povinného zmluvného poistenia uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, ktoré spadajú do rozsahu poistného krytia v zmysle § 4 ods.2) zákona 381/2001 Z.z.. Žalobcovia sa rozhodli uplatniť si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch voči žalovanému v 1. rade odvodzujúc jeho zodpovednosť analógiou s použitím ustanovenia § 427 a nasl. OZ, pričom sa však obmedzujú len na odkaz na českú judikatúru - konkrétne na rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 999/2007, v zmysle ktorého za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou analogicky musí zodpovedať tiež prevádzkovateľ. V tejto súvislosti si dovoľuje poukázať na skutočnosť, že právna úprava týkajúca sa náhrady nemajetkovej ujmy v ČR je odlišná od právnej úpravy v SR, preto nie je možné a ani správne sa odvolávať na judikatúru NS ČR, ktorá reflektuje úplne iný právny stav aký máme v SR. Z celého žalobného návrhu žalobcov nie je zrejme na základe akých skutkových a právnych skutočností sa domáhajú nároku na odškodnenie za nemajetkovú ujmu voči žalovanému v 2., ani pod aký nárok na náhradu škody uvedený v § 4 ods.2 zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení by mal v žalobe uplatnený nárok spadať. Rozhodne nesúhlasí s konštatovaním žalobcov, že žalovaní 1 a 2 objektívne zodpovedajú aj za zásah do osobnostných práv žalobcov, pričom vo vzťahu k žalovanému 2 sa žalobcovia obmedzujú jedine na citáciu § 15 ods.1 zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení a poukazovanie na rozsudok súdneho dvora C-22/12, Haasová c/a Petrík a Holingová, podľa ktorého : „povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy...“ Žalovaný 2 poukázal na časť vety z rozsudku, keď za slovné spojenie „má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy...“ neuviedli aj zvyšnú časť vety z odôvodnenia rozsudku C-22/12 „...ak náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo“. Odvolávať sa na ustanovenie § 15 ods.1 zákona č. 381/2001 Z.z., ktoré upravuje právo poškodeného uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi nie je možné, nakoľko žalobcovia si neuplatňujú žiadny nárok na náhradu škody ale nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Predmetom tohto súdneho konania nie je nárok na náhradu škody ale nárok vyplývajúci z ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ , na ktorý sa nevzťahuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Zákon 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení taxatívne stanovuje v § 4 ods. 2 písm.a), že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho uhradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a usmrtením
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a),b) ad), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods.5 písm.a) alebo písm.b), alebo poisťovateľ neoprávnené odmietol poskytnúť poisťné plnenie alebo neoprávnené krátil poskytnuté poisťné plnenie
- d) ušlého zisku

Žalovaný 2 nie je pasívne legitimovaný z dôvodu, že zákon č. 381/2001 Z.z. vo svojom § 4 jednoznačne taxatívne uvádza, ktoré nároky poistením kryté sú, pričom nemajetkové ujmy nie je možné priradiť pod žiadny zo zákonodarcom takto jednoznačne určených nárokov. Obdobne Občiansky zákonník rozlišuje medzi kategóriami ako náhrada škody a nemajetková ujma a je zrejme, že každá z týchto kategórií požíva vlastnú právnu úpravu. To, že o „škodu“ v danom prípade nejde je zrejme o.i. z toho, že § 16 OZ priamo hovorí o tom, že ak bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobená aj škoda, zodpovedá za ňu vinník podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu. OZ však všetky druhy škôd presne vymenúva a všetky škody boli žalobcom z poistenia už uhradené. Ak by žalovaný nárok bol škodou bola by súčasťou existencie §§ 13 ods. 2 OZ a § 16 OZ nadbytočná a nelogická. Okrem už spomenutých výhrad voči pasívnej legitimácii z dôvodu absencie žalovaného nároku v škodách, ktoré sú taxatívne vymedzené zákonom č. 381/2001 Z.z. a ktoré sú kryté povinným zmluvným poistením poukazuje i na ďalšiu skutočnosť. To, že poisťovne nie sú pasívne legitimované v obdobných sporoch je zrejme aj z toho, že pri uplatnení práva na náhradu nemajetkovej ujmy je v prvom rade potrebné ospravedlnenie zodpovedných osôb(§ 13 ods. OZ). Až keď takéto ospravedlnenie nie je dostatočnou náplasťou, môže dotknutý subjekt požadovať náhradu v peniazoch (aj to by musela byť znížená dôstojnosť alebo vážnosť žalobcov v spoločnosti). Nie je zrejme pokiaľ sa poisťovňa nemá za čo ospravedlniť žalobcom (nespôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej utrpeli zásah do práva na ochranu osobnosti), keďže nie je na to legitimovaná, z akého dôvodu by už mala byť legitimovaná na zaplatenie náhrady v peniazoch? Veď pokiaľ sa logicky na poisťovateľa nevzťahuje prvý základný krok pri vybavení vzniknutej nemajetkovej ujmy (ospravedlnenie), nemá v ničom oporu názor, že by sa už druhý následný spôsob (odškodnenie v peniazoch) na poisťovateľa vzťahovať mal. Tento názor zodpovedá aj ďalším rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR (NS SR 4 Cdo 139/2011, 3Cdo/301/2012), ktorý vyslovil názor, že náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv nie je škodou na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., a tým pádom nie je krytá povinným zmluvným poistením. Takéto ujmy PZP nekryje. Žalovaný tiež vyjadril ten záver, že ani označené rozhodnutie súdneho dvora neprináša jednoznačné závery, vzhľadom na podmieňovanie vnútroštátnou úpravou. Občiansky zákonník v príslušných ustanoveniach upravujúcich náhradu škody pritom upravuje len 2 nároky nemajetkovej povahy - bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Poisťné krytie týchto nárokov poisťovne nenamietajú z dôvodu, že sú jednoznačne zákonom zaradené medzi nároky odškodňované v rámci spôsobenej škody na zdraví. Náhrada nemajetkovej ujmy titulom zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 a 13 Občianskeho zákonníka je však vyčlenená a upravená samostatne a nemá vo vzťahu k náhrade škody ani subsidiárny vzťah. Ide o samostatný nárok, ktorého vznik a spôsob náhrady sa vzťahuje samostatným režimom, ktorý je absolútne nezávislý od zodpovednosti za spôsobenú škodu a rozsahu jej náhrady. V tejto súvislosti poukazuje najmä na aktuálny rozsudok NS SR č. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016 z odôvodnenia ktorého je zrejme, že poisťovne v tomto smere zaujali správny právny názor, keď namietajú v obdobných sporoch ako je tento svoju pasívnu legitimáciu, pretože náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ďalej žalovaná 2./ poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.05.2017, kde bolo vyslovené, že pasívna legitimácia poisťovní nie je daná v obdobných sporoch. Žalovaná 2 záverom z opatrnosti namietla aj výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy.

5. Žalobcovia 1. až 3. písomným podaním doručeným súdu dňa 06.09.2017 prostredníctvom splnomocneného zástupcu uviedli,

a) k námietkam žalovaného 1., že tento poukazuje na kondolenčný list, ktorý žalobcovia vnímajú ako neúprimný a účelový. Ďalej uviedli, že tento vyjadril svoju účasť na tragédii tak, že sa pozbavoval majetku, aby náhodou nemusel odškodňovať obeť dopravnej nehody. Samotný vinník - vodič pred súdom popieral svoju vinu a vyhlásil, že sa nedopustil skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. Postoj vinníka mal za následok, že tragická udalosť sa stala predmetom verejného záujmu a medializácie, čo prehýbilo veľkú traumu žalobcov. Ďalej uviedli, že sú toho názoru, že žalovaný 1. zodpovedá za neoprávnený zásah do práva žalobkyň a za nemajetkovú ujmu spôsobenej na ich osobnostiach zodpovedá objektívne ako zamestnávateľ vinníka dopravnej nehody a ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorého

prevádzkou bola škoda spôsobená. Aj súd v už vyššie citovanom rozsudku 30T/45/2015 uviedol, že v tomto konaní bolo preukázané, že obžalovaný Z. D. bol v čase spáchania skutku zamestnancom žalovaného v 1. rade a taktiež bolo preukázané, že bol vlastníkom a prevádzkovateľom predmetného dopravného prostriedku - autobusu. Súd uviedol, že „v danom prípade ide o osobitnú zodpovednosť pána Z. D. ako fyzickej osoby vykonávajúcej dopravu, pričom v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa škoda spôsobená prečinom, ktorý je predmetom tohto konania považuje za škodu spôsobenú pánom Z. D., pretože táto bola spôsobená pri jeho činnosti...“ Pokiaľ žalovaný v 1. rade poukazuje na liberačný dôvod podľa § 428 Občianskeho zákonníka, stotožňuje rozdielne pojmy, a to „okolnosti majúce pôvod v prevádzke“ a „škoda spôsobená osobitnou povahou prevádzky“ čím prichádza k nesprávnemu záveru. Je nepochybné, že škoda a aj zásah do práv žalobkyň bol vyvolaný práve osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Na margo žalovaným v 1. rade tvrdeného bezchybného technického stavu predmetného dopravného prostriedku - autobusu však treba (nie vo význame k vzniku zodpovednosti a pasívnej legitímácii žalovaného v 1. rade, ale nepochybné vo význame k okolnostiam, za ktorých prišlo k úmrtiu S. M. a teda zásahu do práv žalobkyň) poznamenať, že na prepravu školského zázajdu použil a prenajal autobus, ktorý nebol vybavený funkčnými bezpečnostnými pásmi! Otázka, či príčinou vzniku dopravnej nehody bolo výlučne protiprávne konanie vodiča autobusu, alebo či ňou bol zlý technický stav dopravného prostriedku je vo vzťahu k vzniku objektívnej zodpovednosti žalovaného ako zamestnávateľa a prevádzkovateľa dopravného prostriedku, a teda danosti jeho pasívnej vecnej legitímácie irelevantná. Otázku aplikácie ustanovení objektívnej zodpovednosti za škodu analogicky aj vo vzťahu k osobitným nárokom podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka považuje v súčasnej rozhodovacej praxi súdov SR za konštantnú a ustálenú.

b) k námietkam žalovanej 2. uviedol, že v žalobe uviedli konkrétne skutkové okolnosti na základe, ktorých sa domáhajú svojho nároku, ako aj kvalifikáciu skutkového stavu. Pokiaľ ide o v podstate jedinú námietku žalovanej v 2. rade, t.j. o právne posúdenie otázky pasívnej legitímácie žalovanej v 2. rade ako poisťovateľa titulom povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, vo veci náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch osobám blízkym obetiam dopravných nehôd, jedná sa u žalovanej v 2. rade o typický postoj a obranu zo strany poisťovne poskytujúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu, ktorý právny názor však s ohľadom na prevládajúcu judikatúru považujú za v súčasnosti prekonaný. K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Cdo/219/2016 zo dňa 15.05.2017 uviedli žalobcovia, že Najvyšší súd sa v ňom nezaoberal meritom veci a dovolanie odmietol. Poukázali na uznesenie I. US 206/2015-25 z 29.04.2015, kde bola potvrdená správnosť eurokonformného výkladu, pričom vzhľadom na rozhodovacia činnosť ÚS, tri jeho senáty považujú pasívnu legitímáciu žalovanej za ústavne konformnú. K namietanej výške požadovanej náhrady a jej primeranosti si dovoľí citovať z dosiaľ neprávoplatného rozsudku Okresného súdu Trnava sp.zn. 30T/45/2015 z 07.12.2016: „Pokiaľ ide o následok trestného činu, tento je alarmujúci, keď okrem osôb, ktoré sa zranili ľahko, traja poškodení boli zranení ťažko a štyri študentky prišli o život. Táto strata je o to významnejšia, že išlo o osoby, ktoré mali svoj život pred sebou, pričom tento nemohli naplniť a dopravná nehoda pretrhla všetky ich väzby na rodinu, priateľov, známych atď... Súd pri určení výšky trestu zohľadňoval aj vek poškodených, ktorí pri nehode prišli o život, pričom nejde o to, že by ich život mal mať z tohto dôvodu vyššiu cenu či hodnotu ako život kohokoľvek iného, avšak určite je nutné rozlišovať medzi tým, či niekto má napr. 60 či viac rokov a teda možno očakávať či aspoň predpokladať, že vo svojom živote prežil šťastné detstvo, založil si rodinu, dožil sa vnúčať, prežil množstvo zážitkov a mohol sa plne realizovať a tým, keď o život pri dopravnej nehode príde niekto, kto je takpovediac na začiatku svojho života. Nezodpovedané tak ostanú otázky ako napr. ako by štyri dievčatá svoj život prežili, čo by vo svojom živote dosiahli, koľko radosti by od svojich blízkych mohli dostať a koľko jej naopak svojim blízkym dať... V tomto zmysle je smrť mladých dievčat vážnejším následkom ako smrť niekoho, kto svoj život mohol riadne prežiť ak už nie celý, tak aspoň z jeho prevažnej časti.“ Žalobcovia namietli poukaz na ust. § 5 ods. 1 a § 6 zákon a.č 215/2006 Z.z, pričom ho považovali za nenáležitý. Poukázali na odškodnenie obetí Vládou Slovenskej republiky, ktorá pri pracovných úrazoch vyplatila sumu 33.193,92 eur.

6. Žalovaná 2. sa vyjadrila k vyjadreniu žalobcov, kde zotrvala na svojich skutkových a právnych záveroch, opätovne poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vyjadrila ten záver, že ÚS neriešil právnu stránku veci v dotknutých rozhodnutiach, ale len porušenie ústavných práv sťažovateľov.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, oboznámením sa s listinnými dôkazmi: trestným rozsudkom, výstrižkami z novín, vyjadreniami, ako aj obsahom celého spisového materiálu,

vyjadreniami žalobcov priamo na súdnom pojednávaní, kondolenčným listom a zistil nasledovný skutkový stav:

8. Zástupca žalobcov pred súdom predniesol žalobu v súlade s jej písomnou formou (vyjadreniami) a k veci doplnil, že i keď finančné zadostučinenie ako náhrada nemajetkovej ujmy neodstráni ujmu, ktorú utrpeli žalobkyne, je toho názoru, že bude čiastočným odškodnením nezvratiteľného následku nehody, pri ktorom žalobcovia prišli o dcéru a sestru. Čo sa týka majetkových pomerov žalovaného v 1. rade, poukazuje na to, že darovacou zmluvou zo dňa 25.8.2014 previedol nehnuteľnosť vo svojom výlučnom vlastníctve na svoju manželku, teda aktívne sa zbavoval majetku. Žiada, aby súd žalobe vyhovel v celom rozsahu, keď výšku požadovanej náhrady považuje za primeranú i s poukazom na to, že pri každom rozhodnutí vzhľadom na časový odstup je situácia iná a to vzhľadom na zmenu ekonomických pomery, vývoj inflácie a podobne, poukazuje i na to, že s odstupom niekoľkých rokov v minulosti sa považovala za primeranú náhradu pri takýchto následkoch suma 1 mil. Sk, čo bolo ešte v čase keď bola mena slovenská koruna, podľa Zákona o sociálnom poistení, jednorazové odškodnenie v prípade úmrtia zamestnanca sa poskytuje vo výške 730 násobku denného vymeriavacieho základu, čo v súčasnosti od 1.7.2017 predstavuje sumu až 53.000,- eur.

9. Žalobkyňa 1. pred súdom uviedla: Na otázky právneho zástupcu: Aký bol vzťah medzi jednotlivými členmi rodiny a ako udalosť zasiahla do Vášho života? Žili sme ako normálna usporiadaná 4 členná rodina, S. bola plánované dieťa. Keď sa tá udalosť stala, nič sme doma nerobili, všetko zostalo na tom istom mieste, izba je nezmenená, ťažko na mňa vplývalo, že chodím okolo jej izby, stále to na mňa vplýva, môj život sa zmenil tak, že moja cesta ide z práce na cintorín každý deň. S. sme si dali vytetovať všetci, ja som zmenila prácu, pretože som to psychicky nezvládla, pracovala z psychicky chorými ľuďmi. Pracuje inde. Znáša to veľmi ťažko dodnes. S manželom boli veľmi dlho na PN, brala som aj lieky, nie oficiálne predpísané, som si ich zohnala. Nevidí zmysle ich užívať dlho, lebo sú to obľbováky, keď človek precitne, tak realita sa nezmení. Realitu nevnímam. Zobudí sa každé ráno do skutočnosti, že nemá dieťa. Deti sa v puberte odcudzili a našli si k sebe cestu a potom sa stalo toto. Vinník dopravnej nehody sa Vám ospravedlnil? Nie, k tomu by mohla uviesť, že ho pozná, tykajú si, vozil ich na zájazdy, žalobkyňa spievala v zboroch, vie, že sa situácia nezmení, Paulínku to nevráti, považuje za neľudské, že nepovedal aspoň prepáč, je to bezcitné.

Zo strany žalovaného 1/ Vám bola daná kondolencia?

Áno, nepamätá si na list, ale bolo tam napísané, že je tam vyjadrená úprimná sústrasť, ale od D. tam sústrasť vyjadrená nebola.

Ako na Vás pôsobil postoj obvineného počas trestného konania?

Tým, že neprejavil ľútosť v trestnej veci, on sa ani nevyjadril. V očiach žalobkyne 1./ je to neľudská beštia, vrah dcéry.

Po nehode ako ste zmenili prácu, ako to bolo v platových podmienkach?

Zmenila prácu, bolo jej to jedno, išla by aj o polovicu dole s platom.

Ako to znášali aj ostatní členovia rodiny?

Bolo najhoršie, kde sa chcete vyplakať a nemôžete, aj teraz sa ovláda, dcéra keď ju videla plakať tak jej to nerobilo dobre. Vzájomne sa psychicky podporovali, každý sa to snažil vyriešiť vo vnútri, ona sa snažila pretvárať, že je to v poriadku. A keď manžel príde z práce a vidí Vás plakať a tú kôpku nešťastia, trvalo to rok, čo som takto plakávala. Ešte teraz mi je ťažko, to je na celý život. Z toho sa nedá dostať.

PZ žalovaného kladie otázky: Dostali ste v súvislosti s udalosťou s pohrebom peňažné prostriedky od tretej osoby?

Áno, asi v sume 1000,-eur.

Na otázku prečo napriek negatívne osobnému postoj k p. D., nežalujete jeho, ale p. D.?

Pretože on bol u neho zamestnaný a on sa zodpovedá za škodu.

Je Vám známa skutočnosť, že p. D. je psychiatrickým pacientom?

Áno

10. Žalobca 2. pred súdom uviedol: Na otázky právneho zástupcu:

Aký bol Váš vzťah s dcérou, ako to zasiahlo do Vášho života?

S dcérou mali dobrý vzťah, kamarátsky, o nehode sa dozvedeli z telefonátu od učiteľky, psychicky sa zrútili, mali privolanú rýchlu zdravotnú pomoc, bola to najhoršia noc v živote, keď má ísť rodič pozrieť na dieťa. Potom mali mesiac práceneschopnosť z dôvodu psychickej záťaže, potom sa vrátili

do bežného života, do práce. S S. je to ťažko, každý deň chodí na cintorín, a tam sa s ňou rozpráva. Je to ťažko.

Vám sa vinník dopravnej nehody neospravedlnil?

Nie, je to neférové správanie od neho.

Žalovaný 1 sa Vám ospravedlnil?

Áno, dostali sme list.

Vnímate tento list ako dostatočne prejavovaný prejav ľútosť?

Zamestnávateľ môže napísať hoci čo, možno to bolo myslené úprimne, ale z mojej strany je to nedostatočné.

Ponúkol Vám nejakú mat. pomoc?

Nevie, možno ponúkol, mali sme iné veci a stresy.

Ako túto udalosť prežívali ostatní členovia rodiny?

Je to ťažké, riešili to s priateľmi, boli sme na liekoch, navštevovali alternatívnych lekárov, ťažko sa to zvláda, doma dcéra chýba, stále dúfajú, že sa vráti, má tam nábytok, všetko je tam.

PZ žalovaného 1 kladie otázky?

Kto z Vašej rodiny to znášal najťažšie?

Určite manželka, všetci sme to znášali ťažko, ale manželka najviac, dcéra taktiež, má prechodnú izbu, na poschodí musí prejsť cez izbu. Všetko je zachované, ťažko o tom hovoriť a veci vyhodiť.

11. Žalobkyňa 3 pred súdom uviedla: Mali dobrý vzťah so sestrou, aj keď sa trochu predtým odcudzili, bolo to vinou žalobkyne 3./, závidela jej to aká je veselá, aký má život, že ja som taká nikdy nebola. Závidela jej povahu, Preto boli také odcudzené, pred nehodou sa vzťahy upravili, uvedomovala si, že sú sestry, požičiavali si veci, šminky a tak. A ako povedali rodičia, tak ja prechádzam cez jej izbu a myslí na ňu, a to vždy keď ide do autobusu, tak sa vždy pripáše a ľudia na mňa pozerajú ako na blbca. Do budúca vlastne nemá pri sebe najbližšieho človeka. Nebude mať komu dať povarovať deti a nikto tu pri nej nebude taký blízky. Žalobkyňa 3./ dost' cestovala a ľudia sa pýtajú na rodinu, pýtali sa na súrodencov a povedala, že má súrodencia a je to až doteraz ťažké. A keď povedala, že nemá súrodencia, tak povedali ako dobre, že je jedináčik, že sa rodičia môžu venovať iba jej. Spomenula sviatky, tak toto je pre rodinu veľmi ťažké, nemá chuť to oslavovať. Pre rodinu žalobcov je to veľmi ťažké a myslí, že to bude celý život bolestivé.

PZ žalobcov kladie otázky?

Vinník dopravnej nehody sa Vám ospravedlnil?

Nie neospravedlnil.

Ako ste vnímali je postoj?

Bola by radšej keby prejavil ľútosť, keby prejavil nejaké city, ako keby mal sedieť v base. Je jedno koľko dostane rokov, ale keby to oľutoval. Toľkokrát sa stretli na súde, bolo to viackrát, čo sa videli a nepovedal nikdy nič, ani náznak, nevie ako to vníma on v sebe, ale mohol prejavovať nejakú ľútosť. Ako to v súčasnosti prežívajú rodičia?

Je názoru, že sa nevyporiadali so smrťou sestry, a nebude to tak skoro. Myslí si, že z nich troch to matka berie najťažšie alebo to trápenie vníma najviac. Riešia to nejakými ľuďmi, nejakou duchovnou cestou, nie psychológmi.

PZ žalovaného 2 kladie otázky:

V dobe udalosti ste skončili školu, malo to vplyv na Vaše pracovné uplatnenie?

Žalobkyňa 3./ si rok predtým začala vybavovať sťaž do Ameriky, stalo sa to pred jej odchodom, bola presvedčená, že nikam nejde, ale rodičia ju donútili, aby tam šla, a celé to obdobie tam prežila. V Amerike ste cestovali?

Pracovala nonstop do večera a práca jej v tom pomohla, že robila nonstop. Býva u rodičov, neprispieva na domácnosť, nevyžadujú to. Veľa kamarátov je osamostatnených a žalobkyňa 3./ sa to zdá nefér voči rodičom, aby ich tam nechala sama. Je dobre pre nich, že býva s nimi a bude s nimi bývať dokedy to bude potrebné.

Žalovaný 2/ kladie otázky:

Mohli by ste bližšie vysvetliť, či sa rodičia vyjadrujú tak, aby ste s nimi zostali bývať alebo je to vaše rozhodnutie?

Asi popravde nevie, keby bola sestra doma, nevie čo by bolo, či chce byť s nimi preto čo sa stalo, nevie kvôli čomu. Radšej je s nimi, lebo viem, že je to pre nich lepšie.

Viete, že vodič je psychiatrickým pacientom?

Nie

12. Zástupca žalovaného 1. pred súdom uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava písomných vyjadrení v predmetnej veci, zdôraznil, žalobu považujeme za nedôvodnú tak, ako je uvedené v písomnom vyjadrení. Petit žaloby považoval za zmätočný a nevykonateľný. Žalovaný v 1/ rade sa necíti byť pasívne vec, legit., necíti sa byť vinným. Vinníkom dopravnej nehody podľa rozhodnutia v trestnej veci má byť vodič autobusu. Ak by však napriek uvedenému dospel súd k záveru danosti pasívnej vecnej legit. Žalovaného 1/ máme za to, že je potrebné v súlade s najnovšou súdnou praxou rozhodnutiami NS SR a Ústavného súdu zaviazat' na hradenie nemajetkovej ujmy aj žalovaného 2/ poisťovňu, u ktorej bol žalovaný poistený. Napriek uvedenému, ak by aj súd dospel k záveru o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného 1/ a 2/ mal za to, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je nedôvodná a vysoká. V zmysle súdnej praxe a tunajšieho súdu a Krajského súdu vieme predložit' rozhodnutia, asi 10-tka rozhodnutí sa pohybuje v rozmedzí od 5.000,-eur až 40.000,-eur. Poukázal aj na právnu úpravu v Českej republike § 2659 ČOZ. Poukazujeme na znenie zákona o náhrade škody spol. sťažená, položka 255. Podľa uvedenej položky sa priznáva náhrada, ktorá je podľa nášho názoru podstatne nižšia, ako si uplatňujú žalobcovia. Primárne sa však pridrižiaval skutkových tvrdení, kde je názoru, že nie sú pasívne legitímovaný v tejto žalobe. V záverečnej reči žalovaný 1. uviedol, že vykonaným dokazovaním má za to, že skutok, predmetná dopravná nehoda sa stala a že vinníkom zodpovedným sub. je vodič Z. D.. Samotní žalobcovia sa v konaní vyjadrili, že osobu, ktorú vinia z úmrtia dcéry, resp. sestry bol vodič autobusu a toho vnímajú ako pôvodcu neoprávneného zásahu. Žalovaný 1/ zastáva názor, že on zásah do osobnostných práv nespôsobil, škodovej udalosti aj pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť. Žalobcovia analogicky uplatňujú ustanovenia zodpovednosti za škodu na nemajetkovú ujmu, avšak má za to, že uplatnenie analógie prichádza do úvahy absencie právnej úpravy, pričom právna úprava zodpovednosti za zásah osobnostných práv v zákone upravená je. Majú teda za to, že s poukazom na absenciu zavinenia zo strany žalovaného 1/ neboli naplnené predpoklady zodpovednosti za nemajetkovú ujmu. Ak by však súd mal za to, že zodpovednosť žalovaného 1/ je daná, je potrebné súčasne žalobe vyhovieť ku vz'ahu k žalovanému 2/, kde žalovaný 1/ bol poistený pre prípad spôsobenia škody alebo ujmy na zdraví. V zmysle najnovšej jud. SR, t.j. Ústavného súdu a NS SR sa akceptuje, že pojem škoda v zákone o po povinnom zmluvnom poistení treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu a zásah neoprávnený do osobnostných práv musí byť predmetom poistného krytia. Poukazujem na rozhodnutie NS SR 6 Mcdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017. Bez ohľadu na záver súdu o prípadnej zodpovednosti a pasívnej vecnej legitímácie oboch žalovaných zastávame názor, že žalobe by nebolo možné vyhovieť v danom uplatňovanom rozsahu, keďže požadované náhrady nemajetkovej ujmy sú neprimerané vysoké, nezodpovedajúce ako skutkovým okolnostiam, tak aj ustálenej súdnej praxe. Z výpovedi samotných žalobcov vyplynulo, že nie každý vnímal zásah do svojej osobnosti alebo života rovnako intenzívne, kde je zrejmé, že žalobkyňa 1/ vnímala tento zásah intenzívnejšie ako žalobca 2. S poukazom na to, bude potrebné diferencovať prípadnú priznanú náhradu nemajetkovej ujmy, rovnako je zrejmé, že najmenej vnímala zásah žalobkyňa 3/, keď z výpovedi žalobcov vyplynulo, že jej vz'ah so zomrelou bol do určitej miery narušený. Napokon z výpovedi žalobcov vyplynulo, že ako žalobca 2/ a 3/ z hľadiska svojho života, pracovného života, príjmu, cestovania a ostatných akt. neboli dotknutí a tá ujma bola v citovej rovine, nie materiálnej. V zmysle ust. praxe treba prihliadať ako aj na postoj žalovaného, keď žalovaný 1/, napriek tomu, že on dopravnú nehodu nezavinil, robil všetko, čo bolo v jeho silách na objasnenie nehody, rovnako tak vo vz'ahu k žalobcom prejavil ľútosť a sústrasť, zaslal kvetinové dary na pohreb. Je potrebné vnímať aj skutočnosť, že žalovaný 1/ nijakým svojim konaním nemohol zabrániť predmetnej dop. nehode. Ako vyplynulo z trestného konania (majiteľ autobusu), tento bol v dobrom technickom stave, pričom technický stav nebol príčinou vzniku nehody. Rovnako osoba žalovaného nemala nijaký vplyv na dodržiavanie, resp. porušovanie dopravných predpisov zo strany vodiča. Napokon je treba prihliadnuť na majetkové pomery žalovaného, keď žalovaný je starobný dôchodca, s príjmom približne 400,-eur. Nevlastní žiadny majetok. Spomínaný prevod na manželku nemal nijaký súvis s predmetnou dopravnou nehodou. Žalobcovia tak nepreukázali, naopak mali možnosť tento právny úkon napadnúť ako neúčinný, čo nespravili. Napokon osobné majetkové žalovaného pomery majú význam vo vz'ahu pot. uspokojení nárokov žalobcov a súvis so žalovaným 2/, keď v prípade zaviazania na náhradu nemajetkovej ujmy iba žalovaného 1/ bez súčasného zaviazania žalovaného 2/ by priznanie takéhoto nároku voči nemajetnému žalovanému prakticky znamenal objekt. nemožnosť uspokojenia nárokov žalobcov. Žalovaný 1./ navrhol žalobu primárne zamietnuť a v prípade vyhovenia nároku, vyhovieť vo vz'ahu k oboj žalovaným avšak v sume zodpovedajúcej ustálenej súdnej praxe, rádovo niekoľkonásobne nižšou sumou, ako je navrhovaná

13. Zástupkyňa žalovaného 2. uviedla, že sa v celom rozsahu pridrižiava skutočností uvedených v písomných vyjadreniach doručených súdu, že žalovaný v 2/ rade nie je pasívne vec legitimovaným subjektom v tomto spore, nakoľko pasívna vecná legitímácia v spore v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalí po dopravných nehodách v právnom poriadku v SR nie je daná. Tento záver bol potvrdený viacerými rozhodnutiami súdu, na ktoré odkazujem v predošlých písomných vyjadreniach. Taktiež poukázala na rozhodnutie OS Trnava vo veci 37C 35/2016, právnej veci M. D. a spol. a proti Z. D. a spol., o náhradu nemajetkovej ujmy, kde bola taktiež žalovaná poisťovňa, pričom ide o totožný nárok iných pozostalých z tejto dopravnej nehody a OS návrh voči Allianz- Slovenskej poisťovni zamietol, z dôvodu, že nepovažuje za správne stotožniť nárok podľa § 13 Občianskeho zákonníka s nárok na náhradu škody. Podľa názoru súdu, pokiaľ si chceli poškodení uplatňovať nárok z titulu ochrany osobnosti v rámci poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou mot. vozidla voči poisťovni, bolo by potrebné, aby krytie nároku z titulu bolo v poisťovej zmluve osobitne dojednané. Taktiež zo smerníc rady EÚ konkrétne smernice 72/166 EHS nevyplýva, že by nárok v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka bolo možné považovať za škodu. Podľa názoru OS Trnava v tejto veci tak, ako aj podľa názoru NS SR, ktoré sme predložili, pojem škoda sa nedá stotožniť s pojmom ujma, iný výklad by bol len „s násilným jedného ESD“ a jeho napasovaním pri zneužívaní eurokonformného výkladu na súdený prípad, (resp. pre celú skupinu súdených prípadov) pravdepodobne s vidinou zaplatenie nároku od subjektu, ktorý je ekonomicky silnejší a stabilnejší ako skutočný vinník, čiže skutočný pôvodca zásahu do osobnostných práv žalobcov. Okrem námietky nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/, namietala žalovaná 2./ výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je nedôvodná. Žalobcovia uviedli vo svojich vyjadreniach príklady vysokých odškodnení vyplatených pozostalým hromadných nešťastí, v tých prípadoch šlo o rozhodnutia vlády SR, ktorá odškodnila osoby a nie rozhodnutia súdu. V tomto prípade žalobcovia chcú, aby úlohu štátu nahrádzali súkromné subjekty. Výšky nemajetkovej ujmy sú taktiež rôzne súdne rozhodnutia, kde boli výšky peňažného zadosťučinenia priznané v podstatne nižších sumách, ako požadujú žalobcovia, napr. vo veci 4Cdo 139/2011 NS SR, priznal súd rodičom dieťaťa sumu 15.000,-eur, vo veci 1Cdo 77/2009 bolo priznaných 6.638,78 eur za úmrtie syna a brata. Pričom vždy bol zaviazaný vodič, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, čiže priamy pôvodca zásahu. Žalovaná poukázala na výšku odškodňovania obetí násilných trestných činov v Slovenskom právnom poriadku, kde zákon 215/2006 Z.z. uvádza, že v prípade usmrtenia poškodenej osoby oprávneným patrí odškodnenie vo výške 50 násobku min. mzdy, ktorá sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom. Pokiaľ by sme mali uvedené analogicky aplikovať na prejednávajúcu vec, výška min. mzdy v roku 2014 predstavovala sumu 352,-eur, a pri tejto výške by bola výška náhrady pre všetkých poškodených, t.j. pre všetkých žalobcov spolu v sume 17.600,-eur.- Poukázala na to, že nejde ani o násilný trestný čin, ale o trestný čin nedbanlivosti. Výška odškodnenia by teda nemala byť vyššia pri nedbanlivostnom trestnom čine v porovnaní s násilným trestným činom. Súd by mal tiež prihliadať na to, že vinník dopravnej nehody bol právoplatne odsúdený, a týmto bol potrestaný. Nešlo pritom o násilný trestný čin, ale o nedbanlivostný trestný čin. Právnom záverečnej reči žalovaná 2./ uviedla, že vykonaným dok. bolo preukázané, že jediným pasívne legitimovaným subjektom v tejto veci je vodič D., ktorý spôsobil dopravnú nehodu, a tento nie je z neznámych dôvodov v tomto súdnom spore žalovaný, pritom je jediným pôvodcom zásahu, ktorý zasiahol do rodinného života žalobcov. Naďalej sme toho názoru, že tak pasívne legitimovaný žalovaného 1/, čiže prevádzkovateľa vozidla, ako aj pas. legitímácia poisťovateľa, čiže žalovaného 2/, nie je daná. Pokiaľ ide o pas. vecnú legitímáciu poisťovne v tomto spor, má za to, že slovenská právna úprava v tomto čase dôsledne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 a nasledujúce Občianskeho zákonníka a nemajetkovou ujmov podľa § 11 nasledujúce Obč. zákonníka. Takže z hľadiska odškodniteľnosti nemajetkovej ujmy poisťovateľov by to mala rešpektovať aj súdna prax dovtedy, kým sa nezmení rozsah existujúceho povinného zmluvného poistenia, do ktorého by sa expresis verbis zahrnula aj náhrada nemajetkovej ujmy. Povinnosť eurokonformného výkladu sa síce týka všetkých ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, je však obmedzená všeobecnými právnymi zásadami, hlavne zásah do právnej istoty a zákazom retroaktivity, ale nemôže slúžiť, ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem. NS SR vo viacerých rozhodnutiach, najmä v rozhodnutí 3 Cdo 301/2012 potvrdil skutočnosť, že smernice upravujúce povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, smernice nemajú priami účinok vo vzťahu medzi jednotlivcami, čiže súkromnoprávnymi subjektmi, pričom zo samotnej podstaty smerníc vyplýva, že nikdy nemôžu mať horizontálny priami účinok medzi jednotlivcami. Priami účinok môžu mať jedine vo vzťahu k členskému štátu. Niet

podľa nás pochyb, že škoda a nemajetková ujma v zmysle § 11 a nasledujúce Obč. zákonníka sú samostatnými inštitútmi práva. Zo žiadneho ustanovenia zákona § 381/2001 nevyplýva, že by rozsah poisteného krytia zahŕňal aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a tento nárok sa v celom zákone nespomína. Z ust. § 2 zákona o PZP je zrejmé, že poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody. Teda nie ten, komu bolo zasiahnuté do osobnostných práv a mal by prípadne nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Ust. § 4 zákona o PZP uvádza, že poistený má z poistení právo na náhradu škody, ktoré sú taxatívne vymedzené, pričom na náhradu nemajetkovej ujmy medzi nimi nie je. Máme preto za to, že ani eurokonformným výkladom pojmom škoda nemožno dospieť k tomu, že je poisťovateľ pasívne leg. subjektom v tejto právnej veci, nakoľko tento záver by bol contra legem. Záverom žiadame návrh voči žalovaným 2/ zamietnuť

14. Súd vec posúdil podľa nasledovných ustanovení právnych predpisov

15. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

16. Podľa § 420 ods. 1, Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

17. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

18. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

19. Podľa § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.(ods. 1). Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla. (ods. 2)

20. Podľa § 428 Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

21. Podľa § 429 Občianskeho zákonníka, prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

22. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

23. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve, ods. 2 poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku, ods. 3 poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom 6b) uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom, ods. 4

poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak, ods. 5 ak ide o škodu spôsobenú prevádzkou tuzemského motorového vozidla na území iného členského štátu, poškodenému sa poskytne poistné plnenie v rozsahu poistenia zodpovednosti podľa právnych predpisov členského štátu, na ktorého území bola škoda spôsobená, ak sa podľa tohto zákona alebo na základe poistnej zmluvy neposkytuje poistné plnenie v širšom rozsahu.

24. Podľa ustanovenia § 2 písm. d) až j) zákona č. 381/2001 Z. z.

d) poisťovateľom poisťovňa, poisťovňa z iného členského štátu alebo zahraničná poisťovňa, ktorá je oprávnená vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky na základe osobitného predpisu,

e) poistníkom ten, kto uzavrel s poisťovateľom zmluvu o poistení zodpovednosti (ďalej len "poistná zmluva"),

f) poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, g) poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona,

h) škodovou udalosťou skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom vzniku práv poškodeného na plnenie poisťovateľa alebo kancelárie,

i) poistnou udalosťou vznik povinnosti poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu,

j) prevádzkovateľom motorového vozidla fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom.

25. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

26. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

27. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

28. Podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

29. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

30. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

31. Súd konštatuje, že v priebehu konania došlo k vydaniu potvrdzujúceho rozhodnutia Krajského súdu Trnava k trestnému rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 30T/45/2015-2037 zo dňa 07.12.2016, čo nebolo medzi stranami sporné. Vykonaným dokazovaním mal teda súd preukázané, že dňa 6.6.2014 Z. D., ako vodič autobusu v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu na pravú stranu a jeho pádu na nižšie položené pole, čím svojim konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zákona NR SR č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom na následky spôsobených zranení na mieste nehody podľahla i poškodená S. Z.. Vyššie uvedený skutok vodiča Z. D. bol kvalifikovaný ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona, trestná vec je vedená pred Okresným súdom Trnava, pod sp. zn. 30T/45/2015, rozsudkom č.k. 30T/45/2015-2037 zo dňa 7.12.2016 bol uznaný vinným za spáchanie prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo v trvaní 7 rokov. Vodič autobusu Z. D. bol v čase spáchania skutku zamestnancom

žalovaného 1., ktorý bol vlastníkom a prevádzkovateľom predmetného autobusu a v čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1. rade uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovaným 2., pričom žalovaný 2. titulom povinného zmluvného poistenia uhradil náhradu škody spočívajúcu v nákladoch spojených s pohrebom. S. Z. bola v čase nehody študentkou Športového gymnázia v Trnava, narodila sa do manželstva s žalobcom 1 a 2, ako druhá dcéra, ako prvá sa narodila žalobkyňa 3. Žalovaný 1. zaslal žalobkyniam kondolenčný list a smútočný veniec na pohreb, osobne sa im neospravedlnil, žiadnu finančnú satisfakciu žalobkyniam neposkytol; vodič autobusu zaslal žalobkyniam spolu so žalovaným 1. kondolenčný list, osobne sa neospravedlnil, vinu a spáchanie skutku v trestnom konaní poprel. Žalobcovia dodnes trpia tragickou udalosťou, pričom najviac pociťuje stratu dcéry matka a následne otec, najmenej dcéra. Matka v dôsledku problémov, odišla so zamestnania a po čase si našla novú prácu, nakoľko nedokázala vykonávať doterajšie povolanie - riešenie problémov iných ľudí. Dcéra krátko po tragickej udalosti vycestovala do zahraničia, kde pobudla určitý čas. Následne sa vrátila a v súčasnosti býva s rodičmi. Bezprostredne po nehode a v čase pohrebu boli žalobcovia vystavená medializácii a (pre nich) nežiadúcej pozornosti verejnosti. Uvedené nebolo medzi stranami sporné. Uvedený skutkový stav nebol medzi stranami sporný, žalovaní 1. a 2. namietali nedostatok vecnej legitímácie.

32. Pri riešení otázky, kto nesie zodpovednosť za zásah do osobných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. kto je pasívne legitimovaný, vzal súd do úvahy, že z hľadiska obsahu a účelu sú zodpovednostným vzťahom vzniknutým v dôsledku zásahu do osobnostných práv najbližšie zodpovednostné vzťahy, na ktoré dopadajú ustanovenia § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. V zodpovednostnom právnom vzťahu na jednej strane vystupuje ten, kto sa dopustil protiprávneho konania, alebo ten kto zaň objektívne zodpovedá a na druhej strane ten, komu týmto protiprávnym konaním vznikla určitá ujma. Totožný je účel oboch inštitútov - zabezpečiť v čo najväčšej miere nahradenie vzniknutej škody. Žalovaný 1 ako prevádzkovateľ motorového vozidla - autobusu objektívne zodpovedá za vzniknutú škodu podľa § 427 OZ. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Ustanovenie § 427 upravuje subjekt tejto zodpovednosti, pričom podľa odseku 1 je tento subjekt určený bez ohľadu na to, prevádzkou akého dopravného prostriedku bola škoda spôsobená. Na vznik tejto zodpovednosti sa teda nevyžaduje zavinené konanie. Ide o zodpovednosť za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Medzi osobitnou povahou prevádzky a medzi spôsobenou škodou musí byť príčinná súvislosť. Osobitná povaha spočíva v tom, že z tejto prevádzky vyplýva pre okolitý svet zdroj zvýšeného nebezpečenstva v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku (Prof. JUDr. Karol Plank a kolektív, Občianske právo s vysvetlivkami, IURA EDITION). Súd má za to, že v danom prípade vodič Z. D. použil motorové vozidlo prevádzkovateľa, ktorým bol žalovaný 1. v rámci svojej činnosti ako zamestnanec žalovaného 1., teda pre prevádzkovateľa, a teda zodpovedným subjektom za vzniknutú škodu je žalovaný 1.. V danom prípade je nepochybná i príčinná súvislosť medzi prevádzkou motorového vozidla - autobusu a vznikom škody. Pokiaľ žalovaný 1. uvádzal liberačný dôvod podľa § 428 Občianskeho zákonníka (§ 428 OZ „Svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.“), má súd za to, že danom prípade nie sú splnené podmienky pre zbavenie sa zodpovednosti za škodu, keď v zmysle citovaného ustanovenia objektívna zodpovednosť takmer vylučuje možnosti liberácie prevádzateľa. V danom prípade je nepochybné, že príčinou vzniku dopravnej nehody bola chyba vodiča, čo preukazuje odsudzujúci trestný rozsudok, a nebol to technický stav vozidla, preto ani nemožno argumentovať pre použitie liberačného dôvodu tým, že žalovaný 1. neporušil žiadnu povinnosť vo vzťahu k dopravnému prostriedku a jeho prevádzke a ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť dopravnej nehode a vzniku ujmy. Ako uviedol samotný žalovaný 1., príčinou dopravnej nehody bolo zlyhanie vodiča a teda porušenie právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou, čo v zmysle vyššie uvedeného podľa názoru súdu zakladá objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla, keď v danom prípade nebolo preukázané ani spoluzavinenie poškodenej (obdobne napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 228/2012 z 26. septembra 2013). Na základe uvedených skutočností má súd za to, že žalovaný 1 zodpovedá podľa § 427 na základe objektívnej zodpovednosti, ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorého prevádzkou bolo zasiahnuté do práv iných osôb.

33. Pasívna legitímácia žalovaného 2 ktorý je poisťiteľom žalovaného 1 (zodpovednostného subjektu) a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu škody spoločne a nerozdielne so žalovanými v rade 1 a v rade 2 vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu) v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťiteľa plniť, je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, t. j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona). Súd sa nestotožnil a argumentáciou žalovaného 2, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá a nesúvisí s dojednaným povinným zmluvným poistením a teda neexistuje právny titul, na základe ktorého by mal žalovaný 2 plniť žalobcom nemajetkovú ujmu v peniazoch, preto namietal nedostatok svojej pasívnej legitímácie pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď poukazoval na to, že ako poisťovateľ vozidla je povinný poskytnúť žalobcovi ako poškodenému náhradu škody vzniknutej v dôsledku predmetnej dopravnej nehody v prípade zodpovednosti žalobcov, pričom rozsah tejto náhrady vymedzuje § 4 z. č. 381/2001 Z. z. V zmysle tohto ustanovenia žalovaný 2 nie je povinný za žalovaného 1 poskytnúť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný 2 nesúhlasil s eurokonformným výkladom pojmov náhrada škody a škoda na zdraví v zmysle ustanovení z. č. 381/2001 Z. z. a teda, že by sa nemajetková ujma mala považovať za súčasť náhrady škody na zdraví. Dôvodom odlišnosťou práva na náhradu škody na zdraví a práva na náhradu nemajetkovej ujmy, keď každé z uvedených práv je samostatným právom ničím nesúvisiacim s druhým z uvedených práv. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy je upravené v § 11 až 17 OZ upravujúcich ochranu osobnosti, právo na náhradu škody na zdraví je upravené v § 420 až 450 OZ. Smernica EÚ je normatívnym aktom, adresovaným členským štátom a nie občanom, jednotlivcom, či orgánom členských štátov, preto je záväzná len pre členské štáty avšak len pokiaľ ide o dosiahnutý výsledok a nie pokiaľ ide o formu či metódy použité členskými štátmi na dosiahnutie určeného výsledku. Jednotlivcom nevznikajú priamo zo smernice žiadne práva či povinnosti, práva a povinnosti im vzniknú len z vnútroštátnych predpisov obsahujúcich implementáciu smernice. Eurokonformný výklad pojmov náhrada škody na zdraví a náhrada nemajetkovej ujmy je podľa žalovaného 2 neprípustným extenzívnym výkladom zákona. Právna úprava povinného zmluvného poistenia neobsahuje žiadnu zmienku o vzťahovaní sa poistenia na nemajetkovú ujmu spôsobenú tretím osobám poisteným. Súdny dvor EÚ podľa neho nevyslovil záver, že v zmysle z. č. 381/2001 Z. z. je poisťovateľ povinný z povinného zmluvného poistenia odškodňovať aj náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej zásahom do osobnostných práv poškodených. V danom prípade súd dospel k záveru, že zásah do osobnostných práv žalobcov (do jeho práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený pri dopravnej nehode, spôsobenej prevádzkou vozidla, ktorého prevádzkovateľom bol žalovaný 1. Žalovaný 2 bol poisťovateľom jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd dospel k záveru, že žalovaný 2 je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitimovaný podľa § 15 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) z. č. 381/2001 Z. z. Poistený má v zmysle tohto zákonného ustanovenia z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone č. 381/2001 Z. z. Súd je toho, že pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z. z. (gramatický výklad), resp. vychádzajúci z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj

táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 je aj ústavne konformný, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, zakladá § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730 násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 EUR (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy poskytovaná z úrazového poistenia. Niet preto rozumného dôvodu, prečo by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho pri dopravnej nehode ako zamestnanca mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by tomu tak nemalo byť. Súd súčasne poukazuje na závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.7.2017, s ktorými sa plne stotožňuje a poukazuje na ne, a podľa ktorých: „Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.

Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožitelná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.

Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednostného zákona je pritom aj ústavne konformným, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Ak totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (v znení neskorších zmien a doplnení) zakladá pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 € (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy, poskytovaná z úrazového poistenia. Niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho ako zamestnanca pri dopravnej nehode mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by to tak byť nemalo.

Pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo

„akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ z 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

Vychádzajúc z uvedeného s použitím extenzívneho (eurokomformného) výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z. z. a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) z. č. 381/2001 Z. z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ preto podľa súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného 1 za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona, a preto je aj daná pasívna legitímácia žalovaného 2 na náhradu tejto nemajetkovej ujmy, a to spoločne a nerozdielne so žalovaným 1. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu vo výške a v rozsahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca.

34. Súd tiež uvádza, že generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka bola prispôbená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 1. januára 1992, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie. Obsah práva na súkromie, je nutné určovať so zreteľom na ústavné predpisy a ustanovenia medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách uvedených v článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v ktorých má pozitívna zákonná úprava práva občana na súkromie svoj prirodzeno-právny zdroj. Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahrňovať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. V prípade neoprávneného zásahu do týchto práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Obč. zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú primárne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori“, (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením, výlučné oprávnenie nakladať počas celého života v medziach určených právnym poriadkom s jednotlivými stránkami svojej osobnosti patrí fyzickej osobe, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nezdediteľné (netvorí predmet dedičstva), sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzii. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré

v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiac sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Podľa ustanovenia článku 8 odseku I Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie. Z ustanovenia článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom. Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obdobia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; článku 19 ods. 1 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. 2 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe; v článku čl. 21 garantujúcom nedotknuteľnosť obdobia; v článku 22 zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“ Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensťva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb - najbližších príbuzných, a to rodičov, súrodencov.

35. Je takmer nemožné vyčíslieť hodnotu straty ľudského života v peňažnej forme, preto jedinou možnosťou je v rámci voľnej úvahy súdu a v rámci zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutkových okolností, dospieť k primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy, keď rozhodujúcim dôkazným prostriedkom bol samotný žalobný návrh a výsluch žalobcov. Pokiaľ účastníci konania poukazovali na rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, ktorými podporili svoju argumentáciu, súd má za potrebné zdôrazniť, že skutkové okolnosti každého jedného prípadu sa líšia. Čo sa týka otázky primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a rozhodovacej praxe súdov, súd príkladmo poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 185/2011 zo dňa 14.03.2012, v ktorom dovolací súd odmietol dovolanie, čím potvrdil správnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré poškodenému priznali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- Eur, a to z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody. Preto aj v kontexte takéhoto rozhodnutia nemožno považovať priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výškach priznaných žalobcom po úmrtí dcéry a sestry za neprimerané. Súd mal preukázať, že nečakaným šokujúcim úmrtím dcéry a sestry došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny

zásah do osobnostných práv žalobkyní, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli naplnené (neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, nemajetková ujma v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi). Žalobcovia ako rodina stratili svojho člena, pričom však každého zasiahla uvedená skutočnosť hlboko. V dôsledku smrti S. Z. spôsobenej prevádzkou vozidla žalovaného 1. došlo v danom prípade k náhlemu a násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Nebohá S. bola mladým človekom, ktorý mal život pred sebou, s plánmi do budúcnosti, ktorá by žalobcom v živote prinášala radosť a v neskoršom čase pomoc. Teda okrem psychickej bolesti, sú žalobcovia 1 a 2 zasiahnutí stratou osoby, ktorá by bola ich oporou, matka stratila osobu, s ktorou trávila veľa času dôvernými rozhovormi, pričom uvedené chvíle jej už nebudú nahradené. Náhle úmrtie bolo a je pre žalobcov mimoriadne traumatizujúce, a to či už spôsobom, akým uvedená skutočnosť nastala, tak aj spôsobom, akým im uvedené bolo oznámené. Rodičia a sestra utrpeli ťažkú citovú ujmu, spočívajúcu v pocitoch úzkosti, smútku, straty radosti zo života. Citová ujma u nich stále pretrváva, žalobkyňa v 1. rade každý deň navštevuje cintorín. Bezprostredne po nehode a v čase pohrebu boli žalobcovia vystavení medializácii a pre nich nežiaducej pozornosti verejnosti, čo zvyšovalo ich traumu. Súd posudzoval náhradu nemajetkovej ujmy pri každom so žalobcov individuálne, pričom prisúdenie ujmy 275000,- eur súd považoval za neprimerane vysoké, keď po zvážení všetkých skutočností súd dospel k záveru, že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobcovia, nakoľko neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti S. Z. na žalobcov. Súd chápe a plne akceptuje, že so stratou dcéry a sestry je takmer nemožné sa vyrovnáť a žiadna forma zadosťučinenia nie je dostatočná a nenahradí stratu blízkej osoby, avšak treba zohľadniť i skutočnosť, že žalobcovia zostali spolu žiť v spoločnej domácnosti, žijú a fungujú v podstate „normálnym“ životom, keď sú zamestnaní, žalobkyňa 3. krátko po smrti sestry vycestovala do zahraničia, kde strávila určitý čas a až následne sa vrátila domov, pričom sa v súčasnosti nechce osamostatniť, aby mohla byť oporou pre rodičov. Podľa vyjadrenia žalobcov 2. a 3. najťažšie znášala smrť dcéry žalobkyňa 1., ktorá v dôsledku uvedenej tragickej udalosti zanechala svoju prácu, ktorú už naďalej nemohla vykonávať (riešenie problémov druhých ľudí) a musela zmeniť povolanie. Súd tiež zhodnotil to, že žalobkyňa 1 navštevovala psychiatra a skutočnosť, že sa s uvedenou udalosťou do súčasnosti nevysporiadala. Pri žalobcoch súd vyhodnotil to, že bol taktiež priamo osobne zasiahnutý smrťou dcéry, ako aj všetkými okolnosťami, ktoré uvedenú udalosť sprevádzali, a to že v súčasnosti už nemá v dôsledku stavov žalobkyne 1. bežný život a ani reálnu možnosť na jeho obnovu. Pri žalobcoch súčasne súd vyhodnotil to, že boli mesiac práceneschopní z dôvodu psychickej náročnosti obdobia bezprostredne po tragickej udalosti. Súd vychádzajúc z uvedeného priznal matke náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000,- eur, otcovi v sume 17.500,- eur a sestre v sume 10.000,- eur. Súd pri žalobkyňi 3. ako sestre zohľadnil to, že pomery medzi sestrami sa upravili až v období pred smrťou S., pričom vychádzal, že zásah do jej citovej stránky nebol tak zásadný ako do citovej stránky rodičov, ktorý prežívajú stratu dieťaťa podstatne intenzívnejšie ako súrodenec. Súd však zohľadnil to, že so sestrou už nemôžu rozvíjať vzťah, v budúcnosti nebude mať blízku osobu, o ktorú sa môže oprieť, keď už rodičia nebudú a na druhej strane, že v súčasnosti sú na ňu kladené zvýšené nároky zo strany rodičov. Súd vzal tiež do úvahy okolnosti na základe ktorých došlo k dopravnej nehode, keď sa jedná o zlyhanie ľudského faktora - vodiča dopravného prostriedku, keď podľa dokazovania vykonaného v trestnom konaní k dopravnej nehode došlo v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla, na ktoré žalovaný 1. nemal priamy dosah, a čiastočne tiež na príjmové a majetkové pomery žalovaného 1., ktorý je starobným dôchodcom s príjmom 396,- eur mesačne, nevlastní žiadny majetok. Súd zohľadnil to, že vodič vozidla sa nikdy osobne úprimne žalobcom neospravedlnil, pričom však zohľadnil žalovaným 2 tvrdenu skutočnosť a nepopretú skutočnosť protistranou, že tento je údajne tiež psychiatrický pacient. Žalobcovia v konaní prezentovali skutočnosť, že žalovaný 1 sa vzdal majetku (previedol na iné osoby), čo však v konaní osobitne dokazované nebolo, a teda ani preukázané, a preto na uvedené súd neprihliadol. V rámci konania bola uvedená, že mohla byť podaná odporovacia žaloba, avšak súd má za to, že v situácii, akej sa žalobcovia nachádzali nad uvedenými postupmi neuvažovali, pričom aj túto žalobu podali s odstupom času od nehody. Čo sa týka prejavu ľútosti formou listu adresovaného žalovaným 1 žalobcom, táto skutočnosť nemala zásadný vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, keď v danom prípade šokujúca (navyše zbytočná) smrť dcéry a sestry žalobcov, predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v ktorom prípade možno posúdiť vyslovenie ľútosti v akejkoľvek forme len za elementárny prejav slušnosti bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy (Rozhodnutie NSSR sp. zn. 5Cdo 265/2009). Súd pri priznaní výšky vychádzal taktiež z rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach (viď rozhodnutie Krajského súdu Prešov 20Co/183/2014, Krajského súdu Trnava 24Co/479/2012 a 9Co/423/2012 a 11Co/116/2013) zohľadňujúc

vyššie uvedené špecifiká. Súd súčasne je toho názoru, že aj pre žalovaného 1 v danej situácii nebolo konanie pravdepodobne jednoduché, nakoľko zodpovednosť (objektívna) za takúto nehodu, musí byť ťaživá. Vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré súd zohľadnil pri posúdení výšky nemajetkovej ujmy, súd považoval priznanie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti rozsudku, za primerané, i keď ako už súd uviedol, smrť blízkej osoby nemožno nahradiť a oceniť žiadnym finančným plnením. Vo zvyšku uplatneného nároku súd žalobu zamietol.

36. Nakoľko aj po znížení požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa rozhodne nejedená o zanedbateľnú čiastku, súd v súlade s ustanovením § 232 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku určil dlhšiu lehotu na plnenie a to v rozsahu 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

37. Súd záverom uvádza, že na takú strašnú a tragickú udalosť nemôžu žalobcovia zabudnúť a vyrovnanie s ňou bude chcieť čas, avšak mali by uvážiť, či vzhľadom na odstup času nie je na mieste pokročiť ďalej a v záujme zostávajúcich členov rodiny zmeniť niektoré postoje, najmä vo vzťahu k Vianociam, zostávajúcej dcére. Možno je čas niektoré veci odložiť a mať aj radosť zo života, prípadne sa zamyslieť nad tým, či by to takto S. chcela.

38. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žalobcom voči žalovaným priznal plnú náhradu trov konania, keďže boli úspešní vo veci čo do základu. Súd konštatuje, že na rozhodnutie o trovách nepoužil ustanovenie § 255 ods. 2 CSP, nakoľko priznané plnenie záviselo od úvahy súdu, pričom v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri plneniach, ktorých výška závisí od úvahy súdu sa priznáva celá náhrada trov konania. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Tmave z 13. 12. 2017, sp. zn. 10Co/191/2017, ktorý vyslovil v obdobnej veci nasledovný názor: „Zásadu úspechu vo veci (§255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobkyňa v predmetnej veci preto bolo nevyhnutné považovať za plne procesne úspešnú (späťvzatie sa týkalo iba násobkov, nie základu), keďže mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Na základe uvedeného, v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami odvolací súd priznal žalobkyni právo na plnú náhradu trov (celého) konania, avšak iba z prisúdenej sumy“, s ktorým sa súd prvej inštancie plne stotožňuje a vychádzal z neho. Po právoplatnosti rozsudku bude žalobcom priznaná výška trov, pričom základom bude priznaná suma.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nesplní povinnosť uloženú mu týmto rozsudkom, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).